

Kroppars starka uttryck

Senaste upplagan av festivalen K.R.O.P.P. har butohlegenden Tatsumi Hijikatas uppmaning till ständig upproriskhet som överskrift: The Rebellion of the Body eller kroppens motstånd – ett strängt och svåruppnäligt ideal. Men maestrons egen rebelliska kropp, nådde ut trots att han bara var närvarande via en suddig svartvit film från 1972.

Text Ann-Marie Wrangé

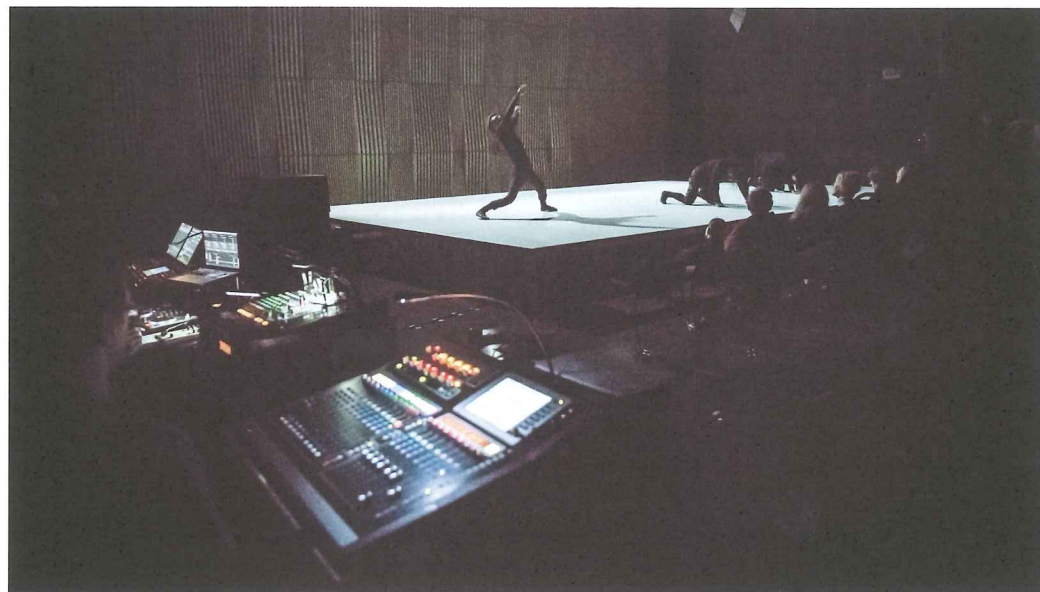

FOTO: MIKAEL LINDKVIST.

Tatsumi Hijikata agerar ett märkligt väsen eller kanske flera i sin film *Hosotan*. Den visades tillsammans med flera performanceartisters verk under årets första upplaga av K.R.O.P.P. på Uppsala Konsert och Kongress 26-27 januari där temat alltså var *Kroppens motstånd*, eller *Rebellion of the body*.

Titeln refererar direkt till butohlegenden Tatsumi Hijikatas (1928-1986) speciella inriktning av butoh. Den kallas ibland mörkrets dans och han har tagit intryck av europeiska konstnärer som Marquis de Sade, surrealisten Comte de Lautréamont, författaren Jean Genet eller konstnären Hans Bellmer.

I Japan mötte han bland

annat författaren Yukio Mishima, och fotografen Eikoh Hosoe, som han samarbetade med i ett fotoprojekt för att förkroppsliga, mytologiska väsen i japansk folklöre.

På filmen rör sig mästaren vegetativt mycket långsamt men också lite darrigt och krumt, med hårt anspänd i kropp. I nästa scen är han betydligt mer påklädd och musiken är istället för västerländsk opera något inhemskt japanskt med spända röster och slagverk. Han tycks genomgå olika metamorfoser.

På ett seminarium berättar föreståndaren för Tatsumi Hijikata Arkivet om hur arvet efter mästaren vårdas och att det lockar besökare från hela världen.

Det är den inriktning inom butoh som SU-EN, organisationen av festivalen K.R.O.P.P. själv har studerat.

Hennes eget performance som också är en urpremiär, utgår från stora bulliga stengodsskulpturer. Konstnären Mari Sjövall Anaris verk ser verkligen ut som scenografi, även om de i sin tunga stengodsform är svårhanterliga på en scen eftersom de består av glaserad keramik. Det är något uråldrigt över dem, där de vilar på scengolvet.

Su-En rör sig emellan dem och ägnar dem intensiv uppmärksamhet. Hennes rörelser är stillsamma och försiktiga, och det vackra artificiella landskaper verkar farligt, nästan

bedrägligt vackert. Det är som att se rakt in i en levande, surrealistisk målning.

Hon förhåller sig till och rör sig på olika sätt kring var och en av de olika rosa kropparna, för det kanske är så man kan läsa dem i detta sammanhang.

SU-EN:s verk avslutas med att hon lägger sig ner bland de bulliga rosa kropparna, som ju faktiskt också kan associeras med tumörer. *In the flesh* kallas det stillsamt oroväckande verket.

Ett dramatiskt uppror och motstånd finns i det japanska performancekollektivet MuDA:s rörelseinstallation *Keep on Rising*. Det är vad de gör på det uppmickade scenen som skapar

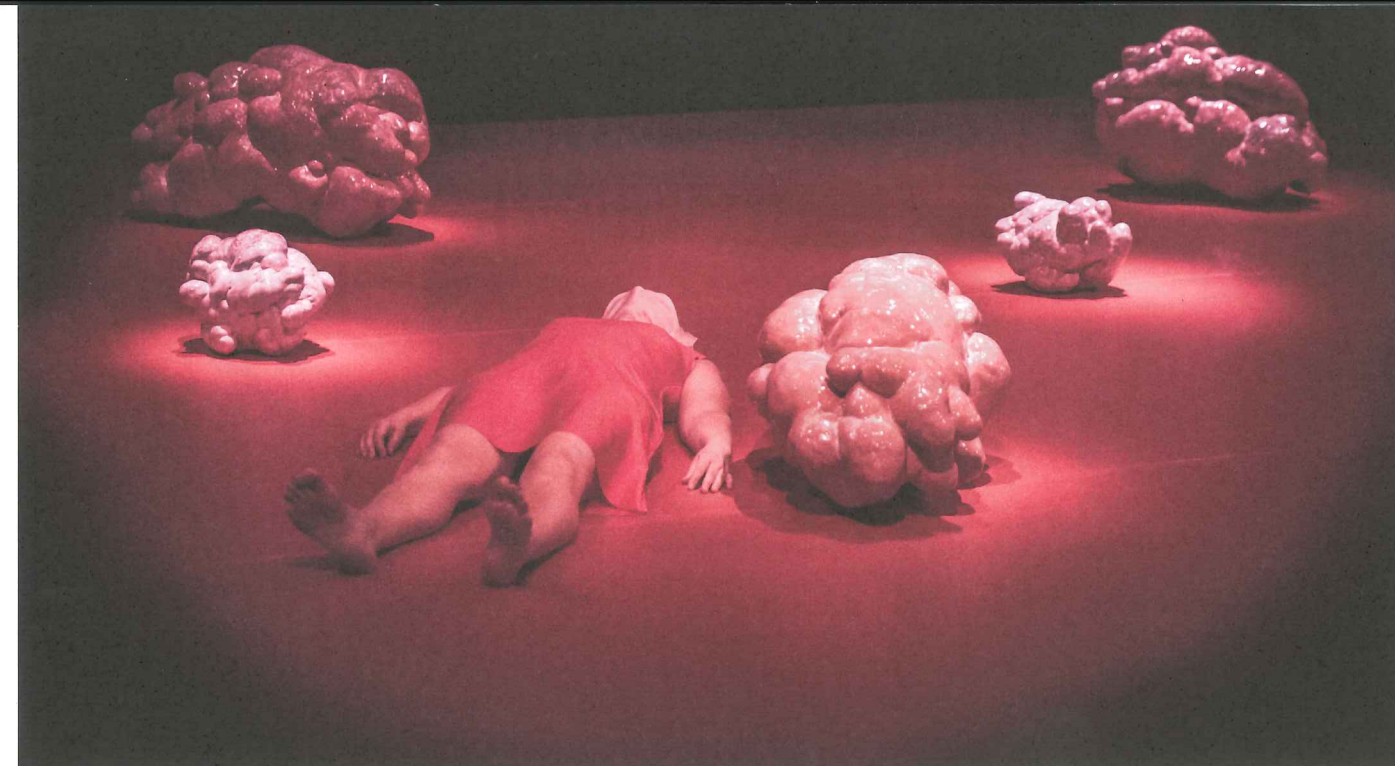

FOTO: MIKAEL LINDKVIST.

ett dån vid varje fall. Så snart de har hävt upp överkroppen en bit, tappar de greppet och och faller handlöst framåt och rakt ner på scenen med ett dån. Det ger känslan av att de kanske befinner sig på en annan planet med starkare dragningskraft som mänskliga muskler inte rår på. Performanceartisterna på scenen försöker och försöker igen att resa sig, men faller lika handlöst ner igen. Detta kunde också vara en drastisk version av Sisyfosmyten.

Performancekollektivet med sina starka bilder har rötter både i hip hop och butoh. Det verkar i så fall vara en Black Metal-version av Butoh. Gruppen som är från Kyoto kallar sig för Hyper performance group.

Från Hong Kong kommer performancekonstnären Cheng Kit Yan Anita som även kallar sig Crazy Anita, med en lättsammare och mer humoristisk performance som även innehåller en publikinvolverande del.

Inledningsvis får vi se en kort videofilm av några små randiga kräftdjur i genomskinliga kokonger, som kämpar för att försöka ta sig ut ur.

Som ett havsdjur med långa spröt på huvudet och handskar som gör fingrarna långa och spetsiga befinner sig Cheng Kit Yan Anita på likartat vis i en genomskinlig plastsfär. Den är en bit högre än hon själv är och hon förflyttar sig genom att gå med mycket små steg, så att bubblan runtom henne rullar med och kring fötterna rasslar något som hon sen ska börja kasta mot oss i publiken.

Det är små pappersflygplan, bemålade med mönster som liknar de små kräftdjuren vi inledningsvis fick se. Hon själv bär klänning i samma stil. Men pappersplanen bara studsar mot insidan av hennes plastbubba. Vi i publiken som sitter runtom hennes spelpats längs alla fyra väggar och har också fått liknande pappersplan vid varje plats. Vi börjar nu kasta våra

plan mot hennes plastbubba.

Henne performance *Journey of a Life Form* är sympatisk för att den med lite humor sätter fokus på liv och natur.

Det fanns också många fler medverkade, konstnärer i den här upplagan av K.R.O.P.P.

Sandra Johnston från

Nordirland visade en *Open session* som enligt programmet handlar om intuitiv respons till det omedelbara.

K.R.O.P.P. Lab and performance event äger rum i Uppsala med omgivningen 8-31 augusti. Se www.suenbutohcompany.net

Bilden till vänster: Butoh-legenden Tatsumi Hijikata (1928-86).

Ovan: *Keep on rising* med performancegruppen MuDA.

Närmast till höger: Cheng Kit Yan Anita i sitt eget verk *Journey of a Life Form*.

Högst upp till höger: *In the Flesh* av och med SU-EN och med skulpturer av Mari Sjövall Anari.

Längst ner till höger: Från Sandra Johnstons *Open Session*.

FOTO: MIKAEL LINDKVIST.

GUNILLA HEILBORN
MONUMENT
PREMIÄR 22 MARS
TURTEATERN